

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΠΑΡΟΧΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ,
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Αθήνα, 17/07/2024

Αριθ. Πρωτ. : Φ80100/40417

Διεύθυνση	: Σταδίου 29, 105 59, Αθήνα	ΠΡΟΣ:	Εθνικό Τυπογραφείο
Πληροφορίες	: Κ. Παπανικολάου		(για δημοσίευση)
Τηλέφωνο	: 2131516809	ΚΟΙΝ.:	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής
Ηλ. Ταχ.	: kpapanikolaou@ypakp.gr		Ασφάλισης
			Γραφείο Υπουργού

ΘΕΜΑ: «Τροποποίηση της υπ αρ.Φ80100/24283/10-03-2022 απόφασης
«Αναθεώρηση του Πίνακα μη αναστρέψιμων παθήσεων για τις οποίες η διάρκεια
αναπηρίας καθορίζεται επ' αόριστον»(Β'1224)»

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

**ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

**ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις παρ. 1, 3 και 4 του άρθρου 7 του ν.3863/2010 «Νέο Ασφαλιστικό Σύστημα και συναφείς διατάξεις, ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις» (Α' 115), όπως οι παρ.1 και 3 αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 90 του ν.4826/2021 «Ασφαλιστική Μεταρρύθμιση για τη Νέα Γενιά: εισαγωγή κεφαλαιοποιητικού συστήματος προκαθορισμένων εισφορών στην επικουρική ασφάλιση, ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης και άλλες επείγουσες ρυθμίσεις»(Α'160).
2. Την παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 3846/2010 «Εγγυήσεις για την εργασιακή ασφάλεια και άλλες διατάξεις» (Α' 66),
3. Του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: Οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133),
4. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα» (Α' 98),όπως διατηρήθηκε σε ισχύ με την παρ. 22 του άρθρου 119 του ν.4622/2019 (Α'133),

5. Το π.δ.134/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης» (Α'168).
6. Το π.δ. 142/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 181).
7. Το άρθρο 26 του π.δ. 8/2019 «Οργανισμός Ηλεκτρονικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης: e-Ε.Φ.Κ.Α.» (Α' 8).
8. Την παρ. 4 του άρθρου 1 του π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων – Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευομένων φορέων» (Α'130).
9. Το π.δ.79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α'131).
10. Το π.δ.2/2024 «Διορισμός, Υπουργών και Υφυπουργών» (Α'2).
11. Το π.δ. 32/2024 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 91).
12. Την υπ' αρ. 80100/101202/09-12-2021 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και του Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «Ενιαίος Πίνακας Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας (Ε.Π.Π.Π.Α.).» (Β' 6282).
13. Την υπ' αρ. Φ.80100/24283/10-03-2022 απόφαση του Υφυπουργού Εργασίας, Κοινωνικών Υποθέσεων «Αναθεώρηση του Πίνακα μη αναστρέψιμων παθήσεων για τις οποίες η διάρκεια αναπηρίας καθορίζεται επ' αόριστον», ΑΔΑ: Ψ47Ζ46ΜΤΛΚ-ΝΡ1)». (Β' 1224).
14. Την υπ' στοιχεία 102928ΕΞ 2023/10-07-2023 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Οικονομικών, Αθανάσιο Πετραλιά» (Β' 4441),
15. Την υπ' αρ. 65928/13-07-2023 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Παναγιώτη Τσακλόγλου» (Β' 4526),
16. Την υπ' αρ. 851123/14-06-2024 εισήγηση της Διεύθυνσης Ιατρικής Αξιολόγησης του e-Ε.Φ.Κ.Α.
17. Την υπ' αρ. ΕΕΕ 5/22-05-2024 γνώμη της Ειδικής Επιστημονικής Επιτροπής.
18. Την υπ' αρ. 36133/13-06-2024 εισηγητική έκθεση οικονομικών επιπτώσεων της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.
19. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας, δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Την τροποποίηση της υπ. αρ. 80100/24283/10-03-2022 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και του Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (Β'1224) και την αντικατάσταση του Πίνακα Παθήσεων που χαρακτηρίζονται μη αναστρέψιμες και για τις οποίες η διάρκεια αναπηρίας καθορίζεται επ' αόριστον ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΖΟΝΤΑΙ ΜΗ ΑΝΑΣΤΡΕΨΙΜΕΣ ΚΑΙ Η ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΚΑΘΟΡΙΖΕΤΑΙ ΕΠ' ΑΟΡΙΣΤΟΝ

ΠΑΘΗΣΗ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΠΗΠΑ
ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ	
Θαλασσαιμία ενδιάμεση και μείζων	1.1 περιπτώσεις 2 και 3
Αιμοσφαιρινοπάθεια Η, C, E, O και συνδυασμοί	1.1 περίπτωση 4 και 1.3
Δρεπανοκυτταρική ομόζυγος μορφή	1.2.2
Μικροδρεπανοκυτταρική αναιμία	1.2.3
Πολλαπλούν μυέλωμα	1.19
Καρδιακή αμυλοείδωση σταδίου 2 και 3	1.20 περίπτωση 2
Κληρονομική θρομβοφιλία με μόνιμες βλάβες σε όργανα ή λειτουργική ανεπάρκεια	1.21 περίπτωση 4
Αιμορροφιλία Α και Β: μέτριας βαρύτητας και σοβαρής μορφής	1.24
Νόσος von Willebrand	1.24.2
Πάσχοντες από έλλειψη παραγόντων πήξεως & συγγενείς αιμορραγικές διαθέσεις που επιμολύνθηκαν κατά τη διάρκεια θεραπείας της από ηπατίτιδες & λοιπά λοιμώδη νοσήματα	1.24.7
Μεταμόσχευση Αιμοποιητικών κυττάρων (αλλογενής)	1.25 περίπτωση Γ και Δ
ΠΡΩΤΟΠΑΘΕΙΣ ΑΝΟΣΟΑΝΕΠΑΡΚΕΙΕΣ	
Ομάδα Ι: και οι 6 υποκατηγορίες	2.1
Ομάδα ΙΙ: υποκατηγορίες 2, 3, 4, 5	2.2
Ομάδα ΙΙΙ: και οι 6 υποκατηγορίες	2.3
Ομάδα V: υποκατηγορίες 1, 2, 3, 5	2.5

Ομάδα VII: υποκατηγορίες 1, 4	2.7
Ομάδα VIII: και οι 2 υποκατηγορίες	2.8
ΛΟΙΜΩΔΗ ΝΟΣΗΜΑΤΑ	
Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσολογικής Ανεπάρκειας επιπέδου 3	3.1
ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΕΝΔΟΚΡΙΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ	
Όγκοι της περιοχής υπόφυσης – υποθαλάμου με διεγχειρητικές επιπλοκές και μη αναστρέψιμες οφθαλμικές και /ή νευρολογικές βλάβες	4.4
Αδενοϋποφυσιακή ανεπάρκεια 4 ^{ov} επιπέδου	4.5
Αδενοϋποφυσιακή ανεπάρκεια με ανάγκη χορήγησης γλυκοκορτικοειδών εφ' όρου ζωής	4.5 επίπεδο 5
Οικογενής Νεφρογενής άποιος διαβήτης (διάγνωση με γονοτυπικό έλεγχο στον οποίο τεκμηριώνεται μετάλλαξη γονιδίων(AVPR2 AQP2)	4.6
Θυρεοειδικός εξόφθαλμος με μόνιμη πάρεση οφθαλμικών μυών που προκαλεί μόνιμη διπλωπία και η οποία δεν έχει διορθωθεί μετά από χειρουργική επέμβαση αποκατάστασης .	4.8
Αμεταπλαστο καρκίνωμα θυρεοειδούς .	4.11
Συγγενής υπερπλασία των επινεφριδίων (ΣΥΕ) 2 ^o -3 ^o επίπεδο	4.16
Χρόνια φλοιοεπινεφριδική ανεπάρκεια (νόσος Addison)	4.18
Αμφοτερόπλευρη επινεφριδεκτομή	4.19

ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	
Τελικού σταδίου Πνευμονική Ίνωση Πάθηση μη αναστρέψιμη. Ο ασθενής είναι υπό συνεχή χορήγηση οξυγόνου	5.2
Χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια 2 ^{ου} επιπέδου μετά από μία κρίση	5.3
Οι χρόνιες αποφρακτικές πνευμονοπάθειες μετά το 3 ^ο επίπεδο βαρύτητας μπορούν να εξελιχθούν περαιτέρω σε χρόνια πνευμονική καρδιά και αναπνευστική ανεπάρκεια.	5.3
Σαρκοείδωση τελικού σταδίου σε μόνιμη φαρμακευτική αγωγή με δευτεροπαθή πνευμονική ίνωση τελικού σταδίου ή μόνιμες βλάβες σε άλλα όργανα (καρδιά, νεφροί, οφθαλμοί)	5.4
Αναπνευστική ανεπάρκεια τελικού σταδίου τύπου I και II	5.7
Ολική πνευμονεκτομή Εάν εκτός της πνευμονεκτομής (ΠΑ 50%) συνυπάρχει νόσος του αναπνευστικού με διακριτό ΠΑ, το συνολικό ΠΑ που προκύπτει δίδεται με ορισμένη χρονική διάρκεια. Εάν όμως και η 2 ^η πάθηση προκαλεί μη αναστρέψιμη κατάσταση τότε το συνολικό ποσοστό αποδίδεται επ'αόριστον.	5.12
Κυστική ίνωση Σε περίπτωση μόνιμου αποικισμού των βρόγχων από ψευδομονάδα ή μόνιμου επηρεασμού της αναπνευστικής λειτουργίας και η πορεία της νόσου δεν πρόκειται να παρουσιάσει βελτίωση	5.16
Πνευμονοκονιώσεις τελικού σταδίου (αναπνευστική ανεπάρκεια – χρόνια πνευμονική καρδιά)	5.17
Πυριτίαση 3 ^{ου} επιπέδου	5.18
Μεταμόσχευση πνεύμονα	
ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	

Ιδιοπαθής πνευμονική υπέρταση σοβαρού βαθμού (πίεση πνευμονικής αρτηρίας>70mmHg) διαγνωσμένη με δεξιό καθετηριασμό και μετά από διερεύνηση για αποκλεισμό άλλων παθήσεων με επηρεασμό λειτουργικής δεξιάς κοιλίας και πνευμόνων, μετά από δύο κρίσεις	6.3.9
Γενετικά αρρυθμιογόνα σύνδρομα (Long QT, Κατεχολαμινεργική πολύμορφη κοιλιακή ταχυκαρδία, σύνδρομο Brugada) με σοβαρή κλινική εκδήλωση (καρδιακή ανακοπή) με μόνιμο απινιδωτή	6.1
Μυοκαρδιοπάθειες (διατακτική, υπερτροφική ή αρρυθμιογόνος) με μόνιμο εμφυτευμένο απινιδωτή	6.4
Μυοκαρδιοπάθειες με σοβαρή υπερτροφία ή διάταση αριστεράς κοιλίας, οφειλόμενες σε γενετικές ή επίκτητες ανωμαλίες (νόσος Pompe, αταξία Friedreich, μυική δυστροφία Duchenne, ιδιοπαθής μυοκαρδιοπάθεια άλλης αιτιολογίας).	6.4
Διαχωρισμός αορτής τύπου Β με Π.Α.≥50% δύο έτη μετά την πρώτη κρίση	6.6
Ανώμαλη εκβολή των πνευμονικών φλεβών – ολική εκβολή των πνευμονικών φλεβών μετά από εγχείρηση με πενιχρά αποτελέσματα (καρδιακή ανεπάρκεια)	6.7 Γ
Τετραλογία του FALLOT: μετά την εγχείρηση με μέτρια έως πενιχρά αποτελέσματα (καρδιακή ανεπάρκεια)	6.7 Θ
Τετραλογία Fallot ή άλλες παθήσεις με πολύ υποπλαστικά πνευμονικά αγγεία (όπως σύνδρομο Williams, Alagille) μετά τη βρεφική ηλικία, που δεν επιδέχονται χειρουργική ή επεμβατική θεραπεία	6.7 Θ
Μετάθεση μεγάλων αγγείων μετά από εγχειρήσεις Mustard ή Senning με πολύ χαμηλό κλάσμα εξωθήσεως δεξιάς ή αριστερής κοιλίας (<40%)	6.7 Ι
Ανωμαλία Ebstein ή άλλες ανωμαλίες της τριγλώχινας βαλβίδας, με σοβαρή ανεπάρκεια τριγλώχινας μη επιδεχόμενη χειρουργική διόρθωση ή αντικατάσταση, ή μετά από αντικατάσταση τριγλώχινας με παραμένουσα σοβαρή δυσλειτουργία δεξιάς κοιλίας	6.7 Λ, 6.3
Λειτουργικά ή ανατομικά μονήρης κοιλία είτε ανεγχείρητη, είτε μετά από εγχείριση τύπου Fontan	6.7 Ν
Ανωμαλίες των στεφανιαίων αγγείων που οδήγησαν σε μόνιμη ισχαιμική βλάβη της αριστεράς κοιλίας που παραμένει πέραν του έτους μετά από ανατομική διόρθωση, με κλάσμα εξωθήσεως <40%	6.7 Ν
Μεταμόσχευση καρδιάς	6.7 Ρ

Σοβαρή/προχωρημένη καρδιακή ανεπάρκεια ανεξαρτήτως αιτιολογίας (επανεκτίμηση είναι απαραίτητη για 2 ^η φορά στους ασθενείς που αναμένεται βελτίωση μετά από παρέμβαση/θεραπεία)	6.7
Συγγενείς καρδιοπάθεια με Π.Α.≥80%, μετά από δύο διαδοχικές κρίσεις	6.7
Σύνδρομο Eisenmerger από οποιαδήποτε πάθηση	
Τρισωμίες 13, 18, 21	
Ασθενείς μετά από πολλαπλές αντικαταστάσεις βαλβίδων μη επιδεχόμενοι περαιτέρω παρέμβασης	6.3, 6.7
Πρωτοπαθής πνευμονική υπέρταση	
Στένωση πνευμονικών φλεβών πρωτοπαθής ή μετά από χειρουργική διόρθωση ανώμαλης εκβολής πνευμονικών φλεβών, μη επιδεχόμενη πλέον χειρουργικής διόρθωσης.	
ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΠΕΠΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	
Ελκώδης κολίτιδα με ολική κολεκτομή (με ή χωρίς νεολήκυθο) ή εμφάνιση καρκίνου	7.12 επίπεδο 3
Νόσος Crohn με εκτεταμένα χειρουργεία (μόνιμη στομία, εκτεταμένη αφαίρεση λεπτού εντέρου >50 εκ., ολική κολεκτομή, σύνδρομο βραχέος εντέρου, εντερική ανεπάρκεια), βαριά περιεδρική νόσο (πολλαπλά σύνθετα συρίγγια με ενεργότητα) ή εμφάνισης καρκίνου	7.13 περίπτωση 3
Μη αντιρροπούμενη κίρρωση ήπατος εφόσον πληρούνται οι 3 προϋποθέσεις που αναφέρονται στον ΕΠΠΠΑ	7.21
Μεταμόσχευση ήπατος	7.24
ΜΕΤΑΒΟΛΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ	
Σακχαρώδης Διαβήτης τύπου 1 (ινσουλινοεξαρτώμενος) χωρίς	9.2.1

επιπλοκές	
Ομόζυγη οικογενής υπερχοληστερολαιμία	9.3
Νόσος Gaucher	9.4
ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ	
Ιχθύαση (οι σοβαρές κλινικές μορφές που δεν ανταποκρίνονται στην τοπική κερατολυτική αγωγή και χρήζουν συστηματικής αγωγής με ρετινοειδή) -Πεταλιώδεις (Lamellar) Ιχθυάσεις, Πομφολυγώδης Ιχθυασική ερυθροδερμία - Πομφολυγώδης Ιχθύαση του Siemens, Ιχθύαση Υστριξ, Νεογνό Αρλεκίνος	10.5 Q80 10.5.1
Μελαχρωματική ξηροδερμία	10.5.2
Συγγενείς Πομφολυγώδεις Επιδερμολύσεις δυστροφικού τύπου	10.5. 3
Νευροϊνωμάτωση και με επιπλοκές μη αναστρέψιμες από άλλα συστήματα	10.5 . 4 α και β
Σύνδρομο Sezary	10.7.1 C84
Νόσος του Kaposi	10.7.4 C46
Σύνδρομο Βασικοκυτταρικού σπίλου (ή Σύνδρομο Gorlin-goltz)	10.7.7 C44
Ιχθυασιοειδείς Δερματοπάθειες στα πλαίσια συνδρόμων: - Σύνδρομο Refsum, Σύνδρομο Sjogren-Larsson, Σύνδρομο Dorfman, Σύνδρομο Comel-Netherton - Σύνδρομο HID, Σύνδρομο KID, Στικτή Χονδροδυσπλασία	10.10

ΨΥΧΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ	
Μέσου και προχωρημένου σταδίου άνοια	11.1
Σχιζοφρένεια μετά 10 έτη κρίσης	11.3 (I)
Σχιζότυπη διαταραχή μετά 15 έτη κρίσης	11.3 (II)
Παραληρητική διαταραχή, παραφρένεια, υποστροφική παρανοειδής μετά 15 έτη κρίσης	11.3 (III)
Σχιζοσυναισθηματική διαταραχή μετά 15 έτη κρίσης	11.3 (IV)
Διπολική συναισθηματική διαταραχή μετά 12 έτη κρίσης	11.4 (I)
Ιδεοψυχαναγκαστική διαταραχή μετά 15 έτη κρίσης	11.5 (V)
Νοητική υστέρηση μετά τα 17 έτη ηλικίας εφόσον έχει κριθεί δύο φορές	11.8
Διαταραχές αυτιστικού φάσματος μετά τα 17 έτη ηλικίας εφόσον έχει κριθεί δύο φορές	11.9
Γενετικά σύνδρομα του χρωμοσώματος	11.12
ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ (εφόσον το Ποσοστό Αναπηρίας είναι $\geq 50\%$)	
A. Μη αναστρέψιμα νευρολογικά νοσήματα με μόνιμο, στατικό (μη εξελικτικό) χαρακτήρα	
Υπολειμματική ημιπάρεση-ημιπληγία (ανεξαρτήτως αιτιολογίας)	12.11.1
Υπολειμματική παραπάρεση-παραπληγία (ανεξαρτήτως αιτιολογίας)	12.11.3
Υπολειμματική τετραπάρεση-τετραπληγία (ανεξαρτήτως αιτιολογίας)	12.11.2
Δισχιδής ράχη και μηνιγγομυελοκήλη	12.4
Σύνδρομο Arnold-Chiari	12.4
Συγγενείς δυσπλασίες εγκεφάλου (μερικές εξ αυτών όπως αγενεσία-δυσγενεσία μεσολοβίου, σχιζεγκεφαλία, σύνδρομο Dandy-Walker,	12.4

κ.λπ.)	
Εγκεφαλική παράλυση (όλες οι κλινικές μορφές)	12.4
Συγγενείς μυοτονίες (Thomsen και Becker)	12.10.2
Β. Χρόνια νευρολογικά νοσήματα με δυνητικά προοδευτικό (εξελικτικό) χαρακτήρα	
Κληρονομικοεμφυλιστικά νοσήματα όπου η εκφύλιση επικρατεί στον περιφερικό κινητικό νευρώνα (προϊούσα νωτιαία μυϊκή ατροφία / προϊούσα προμηκική παράλυση/ προμηκονωτιαία μυϊκή ατροφία / προσωπο-ωμο-βραχιόνιος μυϊκή ατροφία / Ωμοπερονιαία μυϊκή ατροφία)	12.2.1
Κληρονομική κινητική και αισθητική πολυνευροπάθεια (ή περονιαία μυϊκή ατροφία ή νόσος των Charcot-Marie-Tooth)	12.2.3
Κληρονομική αισθητική νευροπάθεια (νόσος Denny-Brown)	12.2.2
Οικογενής δυσαυτονομία	12.2.2
Άλλες κληρονομικές νευροπάθειες (νόσος Krabbe, νόσος Refsum, νόσος Fabry, νόσος Tangier, α-βήτα λιποπρωτεϊναιμία)	12.2.4
Οικογενής σπαστική παραπληγία (νόσος Strumpell-Lorrain)	12.2.5
Πλαγία μυατροφική σκλήρυνση (ή νόσος του κινητικού νευρώνα ή νόσος του Charcot)	12.2.6
Νωτιαίο-παρεγκεφαλιδικές αταξίες (Friedreich, SCA, κ.λπ., βλέπε νευρολογικές παθήσεις)	12.2.7
Νόσος Parkinson μέσου σταδίου και σοβαρότερη	12.2.8
Ατυπα (επαυξημένα, Parkinson Plus) Παρκινσονικά σύνδρομα (προοδευτική υπερπυρηνική παράλυση, ατροφία πολλαπλών συστημάτων, κ.λπ., βλέπε νευρολογικές παθήσεις)	12.2.8
Χορεία του Huntington	12.2.8
Γενικευμένη Ιδιοπαθής Δυστονία (DYT 1)	12.2.8
Ηπατοφακοειδική εκφύλιση (νόσος Wilson)	12.2. 8
Ανοιες (Alzheimer, αγγειακή, μικτή, μετωποκροταφική, κ.λπ.)	12.2.9

Νευροϊνωμάτωση (νόσος Von Recklinhausen)	12.3
Οζώδης σκλήρυνση (νόσος Bourneville)	12.3
Μηνιγγοπροσωπική αγγειομάτωση (νόσος Sturge-Weber-Rendu)	12.3
Υπομελάνωση του Ito	12.3
Παραγκεφαλικο-αμφιβληστροειδή αιμογγειοβλαστωμάτωση (σύνδρομο von HIPPEL-LINDAU)	12.3
Συγγενείς εγκεφαλικές δυσπλασίες (μερικές εξ αυτών, όπως φλοιώδεις ετεροτοπίες, κ.λπ.)	12.4
Δυσμενείς, από πλευράς πρόγνωσης, μορφές σκλήρυνσης κατά πλάκας (πρωτοπαθώς προϊούσα μορφή, περιπτώσεις δευτεροπαθώς προϊούσας μορφής και δευτεροπαθώς προϊούσας μορφής με υποτροπές), με υπολειμματική κινητική σημειολογία (ημιπάρεση-ημιπληγία, παραπάρεση-παραπληγία, τετραπάρεση-τετραπληγία, παρεγκεφαλιδική συνδρομή, δυστονία, κ.λπ.) με Π.Α. $\geq 67\%$, μετά από τέσσερα (συνολικά) έτη υγειονομικής κρίσης	12.5
Επιληπτικές εγκεφαλοπάθειες της βρεφικής και της παιδικής ηλικίας (βλέπε νευρολογικές παθήσεις)	12.6.A
Μυϊκές δυστροφίες (Duchenne και Becker, ζωνιαίες, προσωπομοβραχιόνια, κ.λπ.)	12.10.1
Μυοτονικές δυστροφίες	12.10.2
Κληρονομικές μεταβολικές μυοπάθειες (νόσος Pompe, νόσος Mc Ardle, νόσος Taruil, ανεπάρκεια καρτιτίνης, ανεπάρκεια καρνιτίνης-παλμιτικής μεταφοράσης, κ.λπ.)	12.10.4
Συγγενείς μυοπάθειες (μυοπάθεια με κεντρικό μόρφωμα, μυοπάθεια με ραβδία νημαλίνης, κεντροπυρηνική μυοπάθεια, κ.λπ.)	12.10.6
Μιτοχονδριακές μυοπάθειες (προϊούσα εξωτερική οφθαλμοπληγία, Σύνδρομο Kearns-Sayre, MELAS, MERRF, κ.λπ.)	12.10.7
Μυασθένεια Gravis, μετά από δύο συνεχόμενες διατείες κρίσεις	12.10.1

ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ	
Μόνιμες παραμορφώσεις μεγάλου μέρους της Σ.Σ. και κατάργηση της κινητικότητάς της (συγγενείς ανωμαλίες, αγκυλοποιητική σπονδυλίτις, κ.λπ.) που δεν επιδέχονται περαιτέρω διόρθωσης ή βελτίωσης	13.1
Ακρωτηριασμοί και φωκομελίες άνω ή/και κάτω άκρων	13.3
Εγκατεστημένες παραλύσεις / διατομές νεύρων άνω ή/και κάτω άκρων μετά την ολοκλήρωση των προσπαθειών αποκατάστασης (συρραφές, τενοντομεταθέσεις, απεγκλωβισμοί κ.λπ. επεμβάσεις) (περιλαμβάνονται η περιγεννητική ή τραυματική παράλυση βραχιονίου πλέγματος, η εγκεφαλική παράλυση, η υπολειμματική μεταπολιομυετιδική συνδρομή, καταστάσεις μετά από τραυματισμούς, κ.α.)	13.3
Μόνιμες, μη διορθούμενες παραμορφώσεις άκρων χειρών που επηρεάζουν τη συλληπτική ικανότητα (ρευματοειδής ή άλλη αρθρίτιδα, εγκαύματα, κ.α.)	13.3
Συγγενείς ή αναπτυξιακές ανωμαλίες, ατροφία ή απλασία δομών του μυοσκελετικού, που δεν επιδέχονται διόρθωση, χειρουργική ή άλλη (π.χ. αρθρογρύπωση)	13.5
ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΩΤΩΝ – ΡΙΝΟΣ – ΛΑΡΥΓΓΑ	
Αμφοτερόπλευρη κώφωση	14
Υπολειμματική ακοή μονόπλευρα με ετερόπλευρη κώφωση	14
Ολική γλωσσεκτομή	14
Δυσκινησία γλώσσας (μόνιμη βλάβη υπογλωσσίου νεύρου άμφω)	14
Παράλυση γλωσσοφαρυγγικού νεύρου άμφω	14
Ολική λαρυγγεκτομή, μόνιμη τραχειοστομία	14
Υποπλασία προσώπου με απώλεια υπερώας, ζυγωματικού οστού, με ευρεία επικοινωνία με τη ρινική κοιλότητα	14

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ	
Μόνιμη γαστροστομία	15.1 παρ. 3
Μόνιμη ειλεοστομία	15.1 παρ. 4
Μόνιμη κολοστομία	15.1 παρ. 5
Ακρωτηριασμοί	15
Νεφρική ανεπάρκεια	16.1
Μόνιμη ουρητηροστομία	16
Μόνιμη νεφροστομία	16
Άτονη κύστη νευρολογικής αιτιολογίας πλήρως τεκμηριωμένη που χρήζει διαλειπόντων καθετηριασμών	16.2
Νόσος BUERGER (I73.1) μετά από δύο κρίσεις και χωρίς βελτίωση των αγγειογραφικών ευρημάτων	15.2
ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΟΦΘΑΛΜΩΝ	
Μείωση της οπτικής οξύτητας ή διαταραχές των οπτικών πεδίων που δεν επιδέχονται θεραπευτική αντιμετώπιση	17
Γλαύκωμα τελικού σταδίου	17
Ωχροπάθεια τελικού σταδίου	17
Μελαγχρωστική αμφιβληστροειδοπάθεια τελικού σταδίου	17
Οπτικοπάθεια τελικού σταδίου	17
Δυστροφίες κερατοειδούς μη αναστρέψιμες	17

ΡΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ	
Συστηματικός ερυθματώδης λύκος Νόσος 4^{ου} επιπέδου κατάταξης και απαραίτητα με εγκατεστημένες και μη αναστρέψιμες βλάβες μείζονος οργάνου, π.χ. προσβολή νεφρών (σπειραματονεφρίτιδα, νεφρωσικό σύνδρομο, νεφρική ανεπάρκεια), Κ.Ν.Σ. (οργανικό ψυχροσύνδρομο, επιληψία, αγγειακό επεισόδιο, εγκάρσια μυελίτιδα), πνευμόνων (πνευμονική υπέρταση, πνευμονική ίνωση), καρδιάς και αγγείων	18.1
Συστηματικό σκληρόδερμα Διαγνωσμένη νόσος με βαριά δερματική προσβολή, μόνιμες παραμορφώσεις και μη αναστρέψιμη προσβολή εσωτερικών οργάνων	18.2 παρ. 1
Προσομοιάζοντα με συστηματικό σκληρόδερμα σύνδρομα (Scleroderma like Syndromes) Σπάνια τοξικά σύνδρομα από επαγγελματική έκθεση, χρήση ουσιών, νοθευμένα έλαια, φάρμακα και σπάνια γενετικά σύνδρομα (προγεροντικά σύνδρομα, σύνδρομο σκληρού δέρματος (progeroid disorders, skiff skin syndrome)) με μη αναστρέψιμη ίνωση δέρματος ή εσωτερικών οργάνων	18.2 παρ. 2
Δερματομυοσίτιδα – Πολυμυοσίτιδα Διαγνωσμένη νόσος με τουλάχιστον ένα από τα κατωτέρω: - Νόσος μη βελτιούμενη (ανθεκτική στη θεραπευτική αγωγή) με βαριά δερματική ή και μυϊκή προσβολή και λειτουργική έκπτωση - Σε περιπτώσεις δερματομυοσίτιδας, ανθεκτική στη θεραπευτική αγωγή βαριά μικροαγγειοπάθεια, παρουσία εκτεταμένων ασβεστώσεων ή και συγκάμψεων - Μη αναστρέψιμη προσβολή εσωτερικού οργάνου - Μόνος με υπολειμματική βλάβη από το μυϊκό σύστημα	18.3
Χρόνιες φλεγμονώδεις αρθρίτιδες Ρευματοειδής αρθρίτιδα, Ψωριασική αρθρίτιδα, Αγκυλοποιητική Σπονδυλαρθρίτιδα και λοιπές οροαρνητικές σπονδυλαρθρίτιδες (Εντεροπαθητική αρθρίτιδα, Σύνδρομο Reiter, μη Ακτινολογική	18.4

Αξονική Σπονδυλαρθρίτιδα) Διαγνωσμένη νόσος με τουλάχιστον ένα από τα κατωτέρω: - Νόσος με εγκατεστημένες παραμορφώσεις περιφερικών αρθρώσεων και δυσλειτουργίες - Νόσος με νευρολογικές διαταραχές, π.χ. υπεξαρθρήματα αυχενικών σπονδύλων, περιφερική νευρίτιδα, κ.α. - Νόσος με σοβαρή μη αναστρέψιμη εξωαρθριτική προσβολή - Σε άτομα με αξονική σπονδυλαρθρίτιδα, νόσος με προσβολή της σπονδυλικής στήλης και σοβαρό περιορισμό κινητικότητας αυτής ή και επίσημο περιοριστικό αναπνευστικό σύνδρομο ή και επιπλοκές από το καρδιαγγειακό	
Πρωτοπαθείς συστηματικές αγγειίτιδες (Γιγαντοκυτταρική-κροταφική αρτηρίτιδα Takayasu, Οζώδης πολυαρθρίτιδα, Νόσος Kawasaki, Μικροσκοπική πολυαγγειίτιδα, Κοκκιωμάτωση με πολυαγγειίτιδα (Wegener), Ηωσινοφιλική κοκκιωμάτωση με πολυαγγειίτιδα (Churg-Strauss), IgA αγγειίτιδα (πορφύρα Henoch-Schönlein), Νόσος Αδαμαντιάδη-Bechet's, σύνδρομο Cogan) Διαγνωσμένη νόσος με τουλάχιστον ένα από τα κατωτέρω: Βαριά ή μη αναστρέψιμη προσβολή οποιουδήποτε εσωτερικού οργάνου όπως π.χ. τύφλωση σε κροταφική αρτηρίτιδα ή νόσο Αδαμαντιάδη-Bechet's, χρόνια νεφρική ή αναπνευστική ανεπάρκεια σε αγγειίτιδες μικρού και μέσου μεγέθους αγγείων ή προσβολή Κ.Ν.Σ.	18.5
Σύνδρομο Sjogren Διαγνωσμένη νόσος με τουλάχιστον ένα από τα κατωτέρω: - Νόσος με βαριά οφθαλμική προσβολή και εγκατεστημένη οφθαλμική βλάβη (π.χ. βαριά ξηροφθαλμία με έλκη κερατοειδούς, οπτική νευροπάθεια) - Νόσος με σοβαρή συστηματική προσβολή (π.χ. αγγειίτιδα, προσβολή αιμοποιητικού, ήπατος, πνεύμονα, κεντρικού και περιφερικού νευρικού συστήματος, νεφρίτιδα)	18.6
Αντιφωσφολιπιδικό σύνδρομο	18.7

Νόσος που πληροί τα διαγνωστικά κριτήρια με σοβαρές κλινικές εκδηλώσεις ανθεκτικές στη θεραπευτική αγωγή ή και μη αναστρέψιμη συστηματική προσβολή (π.χ. Α.Ε.Ε., κ.λπ.)	
Οστεοπόρωση με σοβαρές επιπλοκές, ήτοι: Νόσος με πολλαπλά κατάγματα σπονδυλικών σωμάτων και νευρολογικές διαταραχές ή Νόσος με κάταγμα του αυχένα του μηριαίου οστού που ο ασθενής δεν δύναται να υποβληθεί χειρουργική επέμβαση με αποτέλεσμα μόνιμη απώλεια κινητικότητας ή - Νόσος με βαριές οστικές παραμορφώσεις	18.10
Νεανική ιδιοπαθής αρθρίτιδα (NIA) - Νόσος με εγκατεστημένες παραμορφώσεις περιφερικών αρθρώσεων και δυσλειτουργίες - Νόσος με σοβαρή ή μη αναστρέψιμη εξωαρθρική προσβολή (π.χ. τύφλωση)	18.12
ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ	
ΧΝΑΤΣ υπό εξωνεφρική κάθαρση	19.5
Μεταμόσχευση νεφρού	19.7
ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ	
Νεόπλασμα σταδίου IV με απομακρυσμένες μεταστάσεις έχοντας εξαντλήσει όλες τις θεραπευτικές λύσεις, υπό παρηγορητική θεραπεία	
ΣΠΑΝΙΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ	

Η πρώτη υγειονομική κρίση των ασθενών με σπάνια πάθηση θα έχει διάρκεια 5-10 έτη. Στη δεύτερη κρίση, όσα κρίνονται μη αναστρέψιμα (από πλευράς δυσλειτουργίας και κλινικής σημειολογίας) κρίνονται επ' αόριστον (εφ' όρου ζωής κρίση).

Η παρούσα απόφαση ισχύει από την δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΟΙ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΙ

**ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

**ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΑΛΙΑΣ

ΤΣΑΚΛΟΓΛΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Υφυπουργού
3. Γραφείο Γεν. Γραμματέως Κοινωνικών Ασφαλίσεων
4. Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
5. Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών
6. Προϊσταμένη Γενικής Διεύθυνσης Κοινωνικής Ασφάλισης
7. Διεύθυνση Ειδικότερων Θεμάτων Ασφάλισης και Παροχών / Τμήμα Γ'
8. Διεύθυνση Παροχών Κύρια Σύνταξης / Τμήμα Σύνταξης και Επιδομάτων Αναπηρίας